

Conf. univ. dr. Zlatina Ur: Provocările schimbărilor climatice – sezonul agricol 2024/25 este foarte diferit față de cel anterior pentru grâu. Ne așteptăm la o recoltă bună!

Автор(и): Растителна защита
Дата: 09.06.2025 Брой: 6/2025

În legătură cu starea culturilor de grâu în timpul sezonului vegetativ 2024/25, recolta așteptată, specificul schimbărilor climatice, provocările cu care se confruntă ameliorarea grâului bulgăresc, agricultura de precizie și aplicarea ei în ferma tânărului fermier Nikola Nikolov din Aytos, precum și importanța centurilor forestiere de protecție în Dobrogea, vorbim cu conf. dr. Zlatina Ur, Șefa Departamentului de Ameliorare Genetică și Mentenanță a Soiurilor, IPGR „K. Malkov” din Sadovo.

La „Ziua Fermierului” din Sadovo, desfășurată pe 30 mai 2025, Șef Lucrări Alexiev, în prezentarea sa despre culturile cerealiere, a menționat că anul acesta aproximativ 90% din suprafețele cultivate din țară sunt în stare foarte bună și chiar excelentă. Dacă nu vor fi surprize climatice, putem aștepta un an cu recolte ridicate?

– Din păcate, în Bulgaria nu se țin statistici exacte cu observații pe culturi individuale și regiuni, dar analizând condițiile meteorologice și mai exact temperatura și precipitațiile, care sunt decisive pentru dezvoltarea grâului, se poate spune că acest sezon vegetativ este foarte diferit de cel precedent. Anul acesta, în aprilie, temperaturile negative au persistat câteva zile, la fel și zăpada. Această perioadă a coincis cu faza de încălzire și poate începutul de elongare a tulpinii la soiurile cele mai timpurii. Condițiile favorabile ulterioare – precipitațiile și creșterea temperaturilor – au fost o premisă pentru formarea unui număr mai mare de lăstari, care ar putea compensa pierderile din eventualele daune la spicul principal. Se observă rugină în o parte din suprafețele cultivate, așa că fermierii ar trebui să fie atenți. Mai este timp până la recoltare și sper că condițiile vor fi aproape de cele optime și se vor obține randamente ridicate. Aș dori să reamintesc că în ultimii ani, în sudul Bulgariei, în decembrie, ianuarie și februarie, aproape că nu se înregistrează temperaturi medii zilnice negative și înghețuri pentru mijlocul și sfârșitul lui martie.

Ameliorarea grâului bulgăresc a IPGR „K. Malkov” participă în ambele platforme – „Drumul Grâului” lângă satul Poruchik Geshanovo și „Ziua Câmpului” în Aytos. Care soiuri au fost semănate în Dobrogea și cum s-au comportat în comparație cu cele occidentale concurente?

– În Aytos au fost semănate cele mai noi soiuri de grâu comun de toamnă ale IPGR, Sadovo – Sashets, Yailzla, Farmer, Gizda, Blan, Pobeda și soiul de triticales Rozhen. În platforma „Drumul Grâului” lângă satul Poruchik Geshanovo au fost semănate aceleași noi soiuri de grâu comun de toamnă ale IPGR, Sadovo, dar fără triticales. Este încă prea devreme pentru a spune cum s-au comportat; să așteptăm recolta pentru a avea date exacte.

Pot spune doar că s-au refăcut bine după înghețurile târzii și și-au continuat dezvoltarea.

Care sunt principalele provocări cu care se confruntă ameliorarea modernă a grâului bulgăresc?

– Grâurile bulgărești au o serie de avantaje – sunt de calitate superioară și cu randament ridicat. De-a lungul anilor am afirmat în mod repetat că pentru mine prioritatea o reprezintă soiurile de grâu de calitate care, din

punct de vedere al potențialului lor productiv, nu sunt inferioare soiurilor de calitate inferioară. Ele pot satisface nevoile atât ale producătorilor de grâu, cât și ale industriei de panificație. Făina obținută din astfel de grâuri este potrivită pentru prepararea pâinii de calitate fără utilizarea îmbunătățitorilor și conservanților artificiali. Aceasta reduce riscul de alergii la aceștia. Grâurile tari, cu un conținut ridicat de gluten, pot servi și ca îmbunătățitori ai făinii obținute din soiuri de calitate inferioară. În acest fel, boabele de grâu de calitate ar putea fi oferite consumatorilor bulgari, Balcanilor și pieței mondiale.

Din păcate, nu există o diferență în prețul grâurilor de înaltă calitate din grupa A și celor de calitate inferioară din grupa B, numite și grâuri „furajere”. Un astfel de termen nu există, dar este folosit de unii producători și reprezentanți ai companiilor străine. În opinia mea, este necesară o politică de stat pentru stimularea producției de cereale de calitate. Avantajul lor este că procesul de ameliorare se desfășoară în condițiile în care acestea sunt cultivate. Aceste soiuri de grâu au suferit cel puțin 5–6 ani de evaluare în organizația în care au fost create și apoi 3 ani de testare la ESCAA. Aceasta este atât o selecție naturală, cât și una ținută de către amelioratori în funcție de anumite trăsături – randament, indicatori de calitate, rezistență la secetă și la ger, etc. După 10 ani, ele sunt mai adaptate condițiilor noastre în comparație cu soiurile străine, pentru care condițiile sunt noi.

Povestiți-ne despre noile tehnologii aplicate de ing. Nikola Nikolov în ferma sa, gazda „Zilei Câmpului” din Aytos.

– În ferma lui Nikola Nikolov, digitalizarea și automatizarea tuturor proceselor sunt un fapt. El se bazează pe „Agricultura de Precizie”, o tehnologie care permite producătorilor să gestioneze terenurile arabile în mod adecvat, în funcție de informațiile diferențiate spațial. *Agricultura de precizie* are un mare potențial în dezvoltarea beneficiilor economice și de mediu, care se exprimă în reducerea utilizării apei, îngrășămintelor, produselor de protecție a plantelor, a forței de muncă și a echipamentelor. Esența abordării este de a lua deciziile de management corecte în agricultură pe baza caracteristicilor variabile ale câmpului și de a obține randamente maxime. Nikola Nikolov utilizează indici de creștere a plantelor, analiza satelitară a condițiilor meteorologice viitoare și prognoza datelor optime pentru protecția plantelor, ceea ce face posibilă reducerea costurilor de la semănat la recoltare doar la cele necesare pentru controlul și combaterea buruienilor, dăunătorilor și bolilor, și reducerea acestora la 20% din standard. Prin utilizarea operațiunilor combinate și a mașinilor moderne, el obține și o reducere a celei mai mari poziții de cost în agricultură, și anume combustibilul – de la 6–7 litri înainte, în prezent este doar 4–5 litri pe decar. Toate acestea, precum și multe alte avantaje ale agriculturii moderne de precizie, aplicate în activitatea tânărului fermier din Aytos, conduc și la protecția

mediului, refacerea naturii și menținerea solului. Se lucrează acum și la aplicarea agriculturii inteligente și așteptăm evoluții.

Agricultura este un sistem integrat în care fiecare element necesită o atenție specială pentru a construi rezultate durabile sau pe termen lung. De aceea, în ultimii ani, subiecte precum conservarea biodiversității și sănătatea solului au fost de importanță esențială pentru abordarea generală a cultivării plantelor. Recent, în Dobrich, s-a discutat despre starea și finanțarea centurilor forestiere de protecție. Conform datelor Ministerului Agriculturii și Alimentației, în cultivarea grâului, aceste centuri forestiere de protecție ar putea crește randamentul cu între 10% și 20%. Beneficiile pentru păstrarea cernoziomului, biodiversității și reținerea umidității sunt mai mult decât clare. Credeți că refacerea acestor amenajări va fi un pas de succes în lupta împotriva schimbărilor climatice?

– Refacerea centurilor forestiere de protecție este imperativă și importanța lor este bine cunoscută. Ele previn sau reduc stresul la care sunt supuse culturile și, ca urmare, nu se înregistrează reducerea randamentului. Ele reduc eroziunea eoliană, rețin umiditatea în sol și păstrează condițiile pentru întregul ecosistem. Ca investiție, această măsură este destul de costisitoare și poate că subvențiile vor ajuta la menținerea și refacerea centurilor. Ele nu sunt „un întreg” cu terenul arabil.